

ЎЗБЕКСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЭЛГЕ БИЛИМ БЕРҮҮ

МИНИСТРЛИГИ

РЕСПУБЛИКАЛЫК БИЛИМ БЕРҮҮ БОРБОРУ

ФИЛОЛОГИЯ ПРЕДМЕТИНИН БЛОК МОДУЛУ

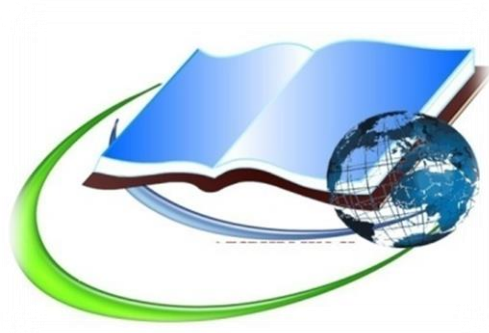
БОЮНЧА

ЖАЛПЫ ОРТО БИЛИМ БЕРҮҮЧҮ МЕКЕМЕЛЕРИ ҮЧҮН

ОКУУ ПРОГРАММАСЫ

VI КЛАСС

КЫРГЫЗ ТИЛИ

ТАШКЕНТ

ТҮШҮНҮК КАТ

Кыргыз тилин окутуунун максаттары жана милдеттери

Кыргыз тили кыргыз элинин улуттук тили, улуттук маданиятынын эң жогорку формасы катары мектептерде окутуунун төмөнкүдөй максаттары болууга тийиш:

окуучуларга кыргыз тилинин фонетикалык системасын, анын сөздүктөрү менен байлыгын, грамматикалык түзүлүшүн, орфографиялык жана орфоэпиялык нормалары менен эрежелерин теориялык негизде үйрөтүү;

кыргыз тилинин фонетика, лексика, морфология, синтаксис бөлүмдөрү тыгыз байланыштуу өтүлөт. Мында сөздөрдөн сүйлөм түзө билүү, сөздөрдүн жана сүйлөмдөрдүн өз ара байланышуу жолдорун өркүндөтүү, сөздөрдүн, сөз айкаштарынын, фразеологиялык айкаштардын сүйлөм ичинде ордун, аткарган синтаксистик кызматын билүү жана алар боюнча жүргүзүлгөн машыгуу иштери аркылуу окуучуларды текст түзүүгө алдын ала даярдоо;

байланыштуу кеп боюнча сабактарда окуучуларды ойду оозеки жана жазуу жүзүндө эркин, логикалык ырааттуулукта байланыштуу, сабаттуу туюнта билүүгө үйрөтүү; аларды кеп түшүнүктөрүн өздөштүрүүгө, текст түзүүгө жана өркүндөтө билүүгө машыктыруу;

өз ойлорун орфоэпиялык нормалардын негизинде туура, так айтууга, ар түрдүү стилдеги тексттерди көркөм окуй алууга үйрөтүү;

кептин, стилдин ар кандай түрлөрүнө мүнөздүү болгон тил каражаттарын бири-бирине айырмалай алууга, текст түзүүдө кетирилген кемчиликтерди таба билүүгө жана аларды түзөтүүнүн жолдору, ыкмаларын колдоно алууга машыктыруу жана аны калыптандыруу.

Кыргыз тили предмети негизинен өз ичине география, тарых, адабият, педагогика-психология, логика, этика, тил маданияты жана стилистика предметтерин өз ичине камтыйт.

Республикабызда окумуштуу Б. Блумдун таксаномиясы, “Кейс стади”ге негизделген окутуу технологиясы, тест технологиясы, “Бумеранг”, “3x4”, “БББ”, квест-сабактар, электрондук-виртуалдык сабактар, аралыктан окутуу ж.б сыяктуу заман талабына ылайык системаларды колдонуу усулдары аркылуу окуучуларга жогорку деңгээлде билим берүү бүгүнкү күндүн талабы болуп саналат. Окутуу технологиялары көптөгөн педагогикалык инновациялык иш тажрибалар, автордук мектептер менен биргеликте мугалимдердин көйгөйлөрүн талдоону жана системалаштырууну талап кылат.

Жалпы орто билим берүүнүн МБСнын таяныч окуу планында кыргыз тили окуу предметинен класстар боюнча окуу сааттары төмөндөгүдөй белгиленген:

Класстар	5	6	7	8	9	10	11
Жумасына	5	4	3	3	3	1	1
Жыл боюнча	170	136	102	102	102	34	34

Аталган окуу программасы 2018– 2019-окуу жылында 11- класс, 2019 – 2020-окуу жылында 6,7,10-класстарда баскычма- баскыч иш жүзүнө ашырылат.

VI КЛАСС КЫРГЫЗ ТИЛИ

(136 саат)

5-класста өтүлгөндөрдү кайталоо

(4 саат)

Сөз айкашы, сүйлөм мүчөлөрү, сүйлөм түрлөрү, Үндүү жана үнсүз тыбыштар.

Байланыштуу кеп

(5 саат)

Официалдуу жана официалдуу эмес иш кагаздары. Өмүр баян, түшүнүк кат, тактама, кулактандыруу, арыз.

Лексика , фразеология

(14 саат)

Кыргыз тилинин сөздүк курамы. Кесиптик сөздөр. Диалектилик сөздөр. Терминдер. Эскирген сөздөр. Жаңы сөздөр. Фразеологизмдер жөнүндө түшүнүк.

Сөз жасоонун жолдору

(12 саат)

Лексикография жөнүндө түшүнүк. Атоочтон атооч жасоочу мүчөлөрү. Атоочтон этиш жасоочу мүчөлөр. Этиштен атооч жасоочу мүчөлөр. Этиштен этиш жасоочу мүчөлөр. Сөз жасоонун синтаксистик жолу. Татаал сөздөр. Кош сөздөр. Кошмок сөздөр. Кыскартырылган сөздөрдүн жазылышы.

Морфология жана орфография

(17 саат)

Орфография жана орфоэпия. Кыргыз орфографиясынын негизги принциптери. Кыргыз орфографиясынын негизги эрежелери.

Зат атоочтун жөндөлүш типтери

(8 саат)

Аягы үндүүлөр менен бүткөн зат атоочтун жөндөлүшү. Аягы жумшак үнсүздөр менен бүткөн зат атоочтун жөндөлүшү. Аягы каткалаң үнсүздөр менен бүткөн зат атоочтун жөндөлүшү. Таандык мүчөлөр уланып турган зат атоочтун жөндөлүшү. Аягы –ск, -нк, -фть, -кт, -нг, -нд, -мн тыбыштары менен бүткөн сөздөрдүн жөндөлүшү. Зат атоочтун жакталышы. Зат атоочко морфологиялык талдоо жүргүзүүнүн тартиби

Сын атооч

(8 саат) .

Сын атооч . Сапаттык жана катыштык сын атоочтор. Сын атоочтун даражалары. Сын атоочтун заттык мааниде колдонулушу. Сын атоочтун жасалышы. Сын атоочтун синтаксистик жол менен жасалышы. Сын атоочтун жазылышы. Сын атоочко морфологиялык талдоо жүргүзүүнүн тартиби.

Сан атооч

(14 саат)

Сан атооч. Сан атоочтун сөз түркүмү катары мүнөздөмөсү. Сан атоочтун түзүлүшүнө карай бөлүнүшү. Сан атоочтун жасалышы. Сан атоочтун маанисине карай бөлүнүшү. Эсептик сан атооч. Иреттик сан атооч. Жамдама сан атооч. Чамалама сан атооч. Топ сан. Бөлчөк сан атооч. Сан атоочтордун жөндөлүшү. Сан атоочту жазуунун эрежелери. Сан атоочко морфологиялык талдоо жүргүзүүнүн тартиби.

Ат атооч

(17 саат)

Ат атооч. Ат атоочтун сөз түркүмү катары мүнөздөмөсү. Ат атоочтун түзүлүшүнө жана маанисине карай бөлүнүшү. Жактама ат атооч. Шилтеме ат атооч. Сурама ат атооч. Тангыч ат атооч. Аныктама ат атооч. Белгисиз ат атооч. Ат атоочтордун жөндөлүшү. Жактама ат атоочтун жөндөлүшү. Шилтеме ат атоочтун жөндөлүшү. Сурама ат атоочтун жөндөлүшү. Тангыч ат атоочтун жөндөлүшү. Аныктама ат атоочтун жөндөлүшү. Белгисиз ат атоочтун жөндөлүшү. Ат атоочтун жазылышы. Ат атооч боюнча кайталоо үчүн суроолор жана тапшырмалар. Ат атоочко морфологиялык талдоо жүргүзүүнүн тартиби.

Этиш
(17 саат)

Этиштин ыңгайлары.Баяндагыч ыңгай.Буйрук ыңгай. Шарттуу ыңгай. Каалоо-тилек ыңгай.Максат- ниет ыңгай.Этиштин ыңгайларын морфологиялык жактан талдоонун тартиби.Этиштин мамилелери. Негизги мамиле.Кош мамиле. Өздүк мамиле.Туюк мамиле.Аркылуу мамиле.

Жыйынтыктоо сабагы –4 саат

Текшерүү иш – 16

Кыргыз тили курсун тематикалык пландаштыруу

№	Бөлүмдөр аты	Сааттар саны		
		жалпы	теориялык	Практикалык
1	V-класста өтүлгөндөрдү кайталоо	4		
2	Байланыштуу кеп	5	1	
3	Лексика , фразеология	14	2	
4	Сөз жасоонун жолдору	12	2	
5	Морфология жана орфография	17	2	
6	Зат атоочтун жөнделүш типтери	8	1	
7	Сын атооч	8	1	
8	Сан атооч	14	2	
9	Ат атооч	17	2	
10	Этиш	17	2	
11	Жыйынтыктоо сабагы	4		
12	Текшерүү иши	16	1	
	Жалпы	136	16	

**Пайдаланылган жана пайдаланууга сунушталып жаткан
адабияттар:**

1. O‘zbekiston Respublikasining 1997 yil 29 avgustdagi “Ta’lim to‘g‘risida”gi qonuni.
2. O‘zbekiston Respublikasining 1997 yil 29 avgustdagi “Kadrlar tayyorlash milliy dasturi”.
3. O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2017 yil 15 martdagi “Umumiy o‘rta ta’lim to‘g‘risidagi Nizomni tasdiqlash haqida”gi 140-sonli qarori.
4. O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2017 yil 6 apreldagi “Umumiy o‘rta ta’lim va o‘rta maxsus, kasb-hunar ta’limining davlat ta’lim standartlarini tasdiqlash to‘g‘risida” gi 187-son qarori.
5. Абдуллаев .Э.Исаев.Д. Кыргыз орфографиясынын эрежелери, Б.2013.
6. Абдуллаев.Э.Исаев.Д. Иматов А.Турсунов А.Кыргыз тили , Б. 2016.
7. Абдуллаев.Э. Мукамбаев Ж. Кыргыз диалектологиясынын очерки,Б.2014.
8. Ахматов Т,Мукамбеов Ж,Азыркы кыргыз тили.Фонетика, Лексика,Б.2015.
9. Ахметов Т,Давлетов С,Сартбоев.К,Иманалиев.С, Тил илимине киришүү,Б.2012.
10. Ахметов.Т,Өмүралиев.С. Кыргыз тили (Фонетика,Лексика),Б.1990.
11. Бекбоев .И. Тимофеев.А.И. Сабактын оптималдуу вариантын даярдап өткөрүүнүн методикасы,Б. 2010
12. Давлетов.С,Кудайбергенов.С, Азыркы кыргыз тили Морфологиясы,Б.2012

13.Давлетов С, Официалдуу иштиктүү стиль жана анын мектептерде окутуу,Б.2000

14.Дыйканов К. Кыргыз тилинин тарыхынан,Б.2005

15.Кыргыз тилинин таблицалары. Алматы 1990.

16.Кыргыз тилиндеги үндүүлөр, 2010.